Гороховська Д. В.,
студентка ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана», Україна

Darya Gorokhovska
Student of SHEE Kyiv National
Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТАРТЕГІЧНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

IDENTIFICATION AND EVALUATION OF ENTERPRISE'S STRATEGIC RESOURCES

Визначено сутнісну характеристику стратегічних ресурсів підприємства. Узагальнено сучасні методики оцінювання стратегічних ресурсів.

Determined essential description of strategic resources. The modern methods of evaluating strategic resources are generalized.

Домінуючим сьогодні поглядом на стратегічне управління підприємством є ресурсна теорія, що ґрунтується на концепції економічної ренти і погляді на компанію, як на портфель здібностей і компетенцій. Серед усієї сукупності ресурсів підприємства теоретичного дослідження потребує категорія стратегічних ресурсів [2].

Західні економісти обґрунтовують поділ ресурсів на дві великі групи: доступні (кореневі) ресурси та ресурси, які створюють вартість (ключові або стратегічні). Доступні ресурси — це основні елементи організації, що забезпечують її діяльність [4]. Ідентифікація стратегічних ресурсів, як факторів створення вартості, можлива при аналізі ланцюжка створення цінності. Будь-яке підприємство зосереджує свої стратегічні ресурси на певному напрямку діяльності, який створює найбільшу частку його вартості.

Можна запропонувати таке визначення стратегічних ресурсів підприємства — це такі активи, організаційні здатності, знання та інформація підприємства, які є цінними, рідкісними, незамінними, складно копіюються та відтворюються та становлять основу формування стійких конкурентних переваг.

Під оцінкою стратегічних ресурсів розуміють визначення якісних їх параметрів, які характеризують їх корисні властивості. При цьому важливе значення має кількісне вираження якісних характеристик стратегічних ресурсів. Досить поширеною є методика VRIO-аналізу стратегічних ресурсів, запропонована Дж. Барні [1]. При цьому ресурси оцінюються за такими чотирма аспектами: цінність ресурсів; рідкісність ресурсів; однорідність та єдність ресурсів; використовуваність ресурсів.

Методологічними і практичними питаннями кількісної оцінки якості займається кваліметрія. Під кількісною оцінкою у кваліметрії

рії розуміється співвідношення показника якості об'єкта оцінки до прийнятого еталона. У кваліметрії якість розглядається як деяка ієрархічна сукупність властивостей. Якість, як деяка найбільш узагальнена, комплексна властивість об'єкта, розглядається на найнижчому (нульовому) рівні ієрархічної сукупності властивостей, а його менш узагальнені властивості — на вищих рівнях ієрархії. Таким чином формується «ієрархічне дерево» властивостей, число рівнів якого може необмежено зростати. Оскільки всі складові, представлені у «дереві» ресурсів, не можуть бути виміряні метрологічними методами (використовуючи певну одиницю виміру), їх оцінку доцільно здійснювати експертним шляхом.

Враховуючи, що метою управління стратегічними ресурсами будь-якого підприємства є забезпечення довгострокових конкурентних переваг, доцільно здійснювати аналіз динаміки зміни у часі якості стратегічних ресурсів у взаємозв'язку фінансовими показниками діяльності підприємства.

Так, при синтезі двох теорій — ресурсної (resourced-based view) та концепції максимізації вартості капіталу власників (Shareholder-Value-Konzept) можна сформулювати такі висновки для вдосконалення методики оцінювання стратегічних ресурсів:

— комплексна оцінка певного виду ресурсу, а також сукупності ресурсів, як показник якості їх використання, не дає реального уявлення про результативність діяльності, а слугує лише базою порівняння з підприємствами-конкурентами, характеризуючи конкурентоспроможність;

— прив'язка елементів ресурсного поділу до конкретного фінансового показника (дохід, витрати тощо) дозволяє оцінити вплив кожного конкретного елемента на формування прибутку або досягнення високого рівня рентабельності інвестованого капіталу;

— взаємозв'язок якості ресурсів і вартості підприємства необхідно здійснювати за допомогою методу аналізу сценаріїв.

Література

1. *Barney J. B.* Firm resources and substained competitive advantage // Journal of management/ 1991/ Vol. 17. N 1. P. 99–120.

2. *Hamel G., Prahalad C.K.* Competing for the Future. — Harvard Business School Press. Boston (Mass.): — 1994. — 358 p.

3. *Катькало В. С.* Ресурсная концепция стратегического управления: генезис основных идей и понятий // Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия 8. Менеджмент. — 2002. — Вып. 3. — С. 20—42.

4. *Копылов А. В.* Формирование и оценка стратегических ресурсов предприятий. — М.: КИС, 2005. — 131 с.